

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ)

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ «ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ»

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α' : Περικλέους Επιτάφιος, βιβλίο Β', 37.

«Χρώμεθα γάρ πολιτεία οὐ ζηλούση τοὺς τῶν πέλας νόμους, παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τισὶν ἢ μιμούμενοι ἑτέρους. καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἔς ὀλίγους ἀλλ' ἔς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται· μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἔν τῳ εὐδοκιμεῖ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλεον ἔς τὰ κοινὰ ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται, οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων γέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώματος ἀφανεία κεκώλυται. ἐλευθέρως δὲ τὰ τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἔς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονὴν τι δρᾷ, ἔχοντες, οὐδὲ ἀσημίους μὲν, λυπηράς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι. ἀνεπαχθῶς καὶ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν, τῶν αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει καὶ τῶν νόμων, καὶ μάλιστα αὐτῶν ὅσοι τε πρὸς ὠφελίᾳ τῶν ἀδικουμένων κείνται καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες αἰσχύρην ἀσιολογουμένην φέρουσιν».

1. Να μεταφράσετε τους δέκα πρώτους στίχους του κειμένου («Χρώμεθα...προστιθέμενοι») (10 π.)
2. Ποιες βασικές αξίες για τη δημόσια ζωή στην Αθηναϊκή Δημοκρατία εμπεδούνται στο κείμενο; (10 π.)
3. Να εντοπίσετε τις αντιθέσεις που υπάρχουν στο κείμενο καθώς και το σκοπό που αυτές υπηρετούν. (10 π.)
4. Πώς, κατὰ τη γνώμη σας, τεκμηριώνεται ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο ἀπόσπασμα ὅτι ἡ ἀρχαία Αθήνα ἀπέδιδε ἰδιαίτερη τιμὴ στους νεκροὺς τοῦ πολέμου; (10 π.)

ΚΕΙΜΕΝΟ Β' (μεταφρασμένο ἀπόσπασμα τοῦ κεφ. 34)

«Λοιπὸν, ἀποθέτουν τὰ φέρετρα στὸ δημόσιο νεκροταφεῖο, αὐτὸ που βρίσκεται στὸ πιο ὠραῖο προάστιο τῆς πόλης, καὶ ἀνέκαθεν σ' αὐτὸ θάβουν τοὺς νεκροὺς τῶν μαχῶν, με ἐξαιρεση βέβαια τοὺς Μαραθωνομάχους· γιατί ἐκείνων τὴν ἀνδρεία ἐκρίναν ἀσύγκριτη, κι ἔτσι τοὺς ἐνταφίασαν ἐκεῖ ὅπου ἔπεσαν. Κι ἀφοῦ τοὺς σκεπάσουν με χῶμα, ἀντρας που ἔχει ὀριστεῖ ἀπὸ τὴν πόλη καὶ ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ὅτι καὶ πολὺ συνετός εἶναι καὶ ἐπιβάλλεται με τὸ κύρος του, ἀπαγγέλλει πάνω στὸ τάφο τοὺς τὸ ἐγκώμιο που τοὺς ταιριάζει, κι ὑστερ' ἀπ' αὐτὸ ἀποχωροῦν. Ἐτσι λοιπὸν γίνεται ἡ ταφή τοὺς· κι ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος τοῦ πολέμου, σε κάθε παρόμοια περίπτωση κρατοῦσαν τὸ ἔθιμο αὐτὸ.

Λοιπὸν, πάνω στὸν τάφο αὐτῶν τῶν πρώτων νεκρῶν ὀρίστηκε νὰ μιλήσει ὁ Περικλῆς, ὁ γιος τοῦ Ξανθίππου. Κι ὅταν ἦρθε ἡ κατάλληλη στιγμή, προχώρησε ἀπὸ τὸν τάφο στὸ βῆμα, που τὸ εἶχαν κατασκευάσει ψηλὸ, γιὰ ν'

ακουστεί από όσο γινόταν μεγαλύτερο μέρος των συγκεντρωμένων, και μίλησε περίπου ως εξής:».

5. Η δομή του «Επιταφίου του Περικλή» αποκλίνει από τη συνήθη δομή των παραδοσιακών επιταφίων λόγων. Σε ποιο σημείο έγκειται κυρίως αυτή η διαφοροποίηση και πώς αυτή ερμηνεύεται; (10 μ.)

6. Να γράψετε για κάθε ακόλουθο τύπο δύο (2) παράγωγά του στην αρχαία ή στη νέα ελληνική. (10 μ.)
Χρῶμεθα (<χρῶμαι), οἰκέϊν (<οἰκέω-ῶ), δρᾶσαι (<δράω-ῶ), πόλις, ἀρχή.

7. Να βρείτε ένα συνώνυμο στην αρχαία ή στη νέα ελληνική για τους τύπους «δέος», «δρᾶ», «ἀγαθόν» και ένα αντώνυμο για τους τύπους «πενία», «ἄγραφοι». (10 μ.)

